

Tourism and Recreation

<https://dergipark.org.tr/tourismandrecreation>

E-ISSN: 2687-1971

Gastronomik kimlik ve miras bağlamında bir bibliyometrik analiz

In the context of gastronomic identity and heritage: a bibliometric analysis

Yener Oğan^{1*}

¹ Artvin Çoruh Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, oganyener@gmail.com, 0000-0002-1523-8498

MAKALE BİLGİSİ ARTICLE INFO

Araştırma / Research Article

Anahtar Kelimeler:

Gastronomik kimlik, Gastronomik miras, Bibliyometrik analiz

Key Words:

Gastronomic identity, Gastronomik heritage, Bibliometric analysis

Gönderme Tarihi / Received Date:
07.02.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date:
24.05.2024

Yayınlanma Tarihi / Published Online:
30.06.2024

DOI:

[10.53601/tourismandrecreation.1433457](https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1433457)

ÖZET

Gastronomik kimlik, mutfak kültürünü oluşturan ve diğer mutfaklardan farklılaşan özelliklerin toplamıdır. Gastronomik miras ise bir mutfaka ait olan yemekler, ürünler, pişirme teknikleri, araç-gereçler, sunum, etkinlikler olmak üzere nesilden nesile aktarılmış kültürel unsurları kapsamaktadır. Dolayısıyla gastronomik kimlik ve gastronomik miras kavramları arasında birbiriyle yakın ilişki bulunmaktadır. Buradan hareketle çalışmada ulusal ve uluslararası literatürde gastronomik kimlik ve miras üzerine yayınlanan makalelerin bibliyometrik analiz yöntemine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Ulusal makaleler için TR Dizin veri tabanında "gastronomik" anahtar kelimesiyle birlikte "kimlik" ve "miras", uluslararası makaleler için Scopus veri tabanında "gastronomic" anahtar kelimesiyle birlikte "identity" ve "heritage" kelimeleriyle tarama yapılmıştır. 2013-2023 yılları arasında yayımlanan toplam 402 makale değerlendirilmeye alınmıştır. Bu makaleler VOSviewer analiz programında betimsel açıdan ilişki analizi yapılarak değerlendirilmiştir. Bibliyografik verilere ilişkin yazar/lar, atıflar, kurumlar, anahtar kelimeler ve ülkeler gibi çeşitli parametreler tablo ve şekiller aracılığıyla sunulmuştur. Çalışmada konuya ilişkin makalelerin çoğunlukla son yıllarda yayınlandığı, sosyal bilimlerin temel bir çalışma alanı olduğu, anahtar kelimelerden yer adlarının önem taşıdığı ve turizm, gastronomi, gıda ile ilgili dergilerde daha fazla yayınlandığı tespit edilmiştir. TR Dizin veri tabanı ile Scopus veri tabanı arasında ise yazar, yıl, konu, yayın sayısı, anahtar kelime, dergi, kurum, dil ve ülke/bölge olmak üzere belirgin farklılıklar olduğu görülmektedir.

ABSTRACT

Gastronomic identity is the sum of the characteristics that make up a cuisine and distinguish it from others. Gastronomik heritage encompasses the cultural elements within a cuisine that are passed down from generation to generation, including dishes, products, cooking techniques, utensils, presentations, and events. Thus, a close relationship exists between gastronomik identity and concepts of gastronomik heritage. Therefore, this study aims to examine articles on gastronomik identity and heritage published in national and international literature using bibliometric analysis methods. For national articles, the TR Index database was searched using the keywords "gastronomic," "identity," and "heritage," while for international articles, the Scopus database was searched using the keywords "gastronomic," "identity," and "heritage." A total of 402 articles were evaluated and published between 2013 and 2023. These articles were evaluated in the VOSviewer analysis program by descriptive relationship analysis. Various parameters, such as authors, citations, institutions, keywords, and countries related to bibliographic data, were presented in tables and figures. The study found that articles on the topic were primarily published in recent years, indicating that it is a fundamental area of social science. It was also found that place names are essential keywords and that publications are more frequent in tourism, gastronomy, and food journals. Furthermore, significant differences were observed between the TR Index and Scopus databases regarding authors, year, topic, number of publications, keywords, journals, institutions, language, and country/region.

1. Giriş

Bir bilim dalı olarak gastronomi, yiyecek ve içeceklerin üretiminden tüketimine kadar olan tüm süreçleri incelemektedir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde, yiyecek ve içecekleri yapma yöntemleri ve yemek pişirme tekniklerine ilişkin bilgilerin tümü veya yemek düzeni ve sistemi, sağlığa uygun olarak iyi düzenlenmiş hoş ve lezzetli mutfak şeklinde çeşitli tanımlamalar mevcuttur (TDK, 2023). Hatipoğlu (2010) gastronomiyi geçmişten günümüze insanların yiyecek ve içeceklerin tüm özellikleriyle ilgili edindikleri bilgi birikiminin aktarılması sayesinde detaylı olarak öğrenilmesi, uygulanması ve geliştirilmesinin yanı sıra bilimsel ve sanatsal

açıdan inceleyen bir bilim dalı olduğunu belirtmiştir. Son yıllarda gastronomi bilimine hem üretim hem de tüketim boyutlarıyla verilen önem artmış ve bu durum gastronomi alanında yapılan bilimsel çalışmalara da yansımıştır. Bu kapsamda gastronomi alanında pek çok temel kavram oluşmuş ve gelişmiştir. Bu kavramlardan bazıları ise gastronomik kimlik, gastronomik miras, gastronomik ürün, gastronomi okuryazarlığı, gastronomik keyif, gastronomi müzeciliği, yerel gastronomi, gastro milliyetçilik, gastronomik deneyim, gastronomi imajı, dijital gastronomi, gastronomi turizmi olarak sıralanabilmektedir. Bahsedilen bu kavramlardan gastronomik kimlik ve gastronomik miras kavramları birbiriyle yakın ilişki içerisindedir. Gastronomik kimlik; çevre

Tablo 1. TR Dizin’de Gastronomik Kimlik ve Miras ile İlgili Çalışmalar

Gastronomik kimlik ile ilgili çalışmalar				
Yıl	Yazar	Yayın Adı	Dergi Adı	Anahtar Kelimeler
2017	Töre Başat H. Sandıkçı, M. Çelik, S.	Gastronomik Kimlik Oluşturmada Yöresel Ürünlerin Rolü: Ürünlerin Satış ve Pazarlanmasına Bir Örnek Olay İncelemesi	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Gastronomi, Gastronomik kimlik, Yöresel ürün, Coğrafi işaretleme, Metro
	Nebiöglü, O.	Gastronomik Kimlik ve Gastronomik Turizm Ürünlerinin Sınıflandırılması Üzerine Nitel Bir Araştırma: Alanya Örneği	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Gastronomi turizmi, Gastronomik kimlik, Gastronomik ürünler
2018	Aleixo, M. Rodrigues, E. Bartholoa, R.	Cultural Gastronomic Traditions from the city of Rio de Janeiro	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Brezilya gastronomi, Rio’nun gastronomi ve kültürü, Gelenekler
	Akyol, C.	Destinasyonların Sahip Olduğu Gastronomi Kimliğine Bir Bakış; Manisa Örneği	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Gastronomi, Manisa, Gastronomi turizmi
	Suna, B. Uçuk, C.	Coğrafi İşaret ile Tescil Edilmiş Ürüne Sahip Olmanın Destinasyon Pazarlamasına Etkisi	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Coğrafi işaret, Mutfak öğrencileri, Gastronomik kimlik, Destinasyon pazarlaması
	Köşker, H. Ercan, F. Albuz, N.	Osmanlı Çileği’nin Gastronomik Kimlik Unsuru Olarak Değerlendirilmesi	Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	Gastronomik kimlik, Gastronomi turizmi, Osmanlı Çileği, Ereğli
2019	Suna, B. Alvarez, M.	Gastronomic Identity of Gaziantep: Perceptions Of Tourists and Residents	Advances in Hospitality and Tourism Research	Gastronomik kimlik Paydaşlar, Destinasyon markalaşması, Pazarlama
2020	Akbulut, B. Yazıcıoğlu, İ.	Destinasyon Markası Oluşumunda Gastronomik Kimlik ve İmaj: Konya Örneği	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	Gastronomi, Gastronomik kimlik, Gastronomik imaj, Konya Mutfağı
	Kaman, G. Düşmezkalender, E.	Gastronomik Öğelerin Turizm Tanıtım Faaliyetlerindeki Yeri: Tanıtım Bültenleri Üzerine Bir Araştırma	Business and Management Studies: An International Journal	Gastronomik öğe, Gastronomik kimlik, Tanıtım
	Özbay, G.	Ulusal ve Uluslararası Platformda Gastronomik Kimlik Unsuru Olarak Simit	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Simit, Gastronomik kimlik, Zincir simit işletmesi, Simit tarihi
2021	Değişgel, S. Özdoğan, O.	Gastronomik İrkçılık	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	İrkçılık, Gastronomi, Mutfak, Kültür, Yiyecek
	Dinler, B. İlhan İ. Özkoç, A.	Evaluation of Gastronomic Identity of Adana in Terms of Destination Branding.	Journal of Yasar University	Destinasyon, Markalaşma, Yerel gastronomi
	Kemer, E.	The Role of Agricultural Products in Establishing Gastronomic Identity	Journal of gastronomy, hospitality and travel	Gastronomik kimlik, Tarım ürünleri, Niğde
	Şahin Ören, T. Arman, A. Erdem, Ö.	Anadolu Mutfak Kültüründe Gastronomik Kimlik Unsuru Olarak Bulgur ve Bulgur Yemekleri	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	Bulgur, Bulgur temalı yemekler, Gastronomik kimlik, Anadolu
2022	Baycar, A.	Yerel Gastronomik Kimlik Oluşum Unsuru Olarak Gastronomi Müzeleri: Safranbolu Türk Kahve Müzesi Örneği	Aydın Gastronomy	Gastronomik kimlik, Gastronomi müzeleri, Safranbolu Türk kahvesi.
	Baycar, A.	Antep Fıstığı ve Türevlerinin Gaziantep Yerel Gastronomik Kimliğindeki Yeri	Abant Sosyal Bilimler Dergisi	Antep fıstığı, Fıstık türevleri, Gastronomik kimlik, Yerel mutfak
	Baycar, A.	Yerel Ürünlerin Müze Aracılığıyla Turizme Kazandırılması: Siirt Arıcılık Müze Önerisi	Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences	Yerel ürün, Arıcılık müzesi, Gastronomik kimlik, Siirt
	Duran, G. Meydan U.S.	UNESCO Gastronomi Şehirleri’nin Gastronomi Unsurları ve Gastronomi Kimlikleri	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	Gastronomi unsurları, Gastronomi kimliği, UNESCO.
2023	Acuner, E. Keskin, C.	Rize Gastronomik Kimliğinin Arz Yönlü Destinasyon Rekabetçiliğinde Destinasyon İtibarının Aracı Rolü	Alanya Akademik Bakış	Gastronomik kimlik, Rekabetçilik, Destinasyon itibarı, Paydaş teorisi.

Kaynak: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur

ve kültür ekseninde şekillenen ve bir bölgedeki yeme-içme ile ilgili özelliklerin bütünü (Harrington, 2005) iken, gastronomik kimliğe ait bilgi birikimi, üretim ve tüketim şekilleri gibi unsurların nesilden nesle aktararak ulaşması gastronomik miras olarak ifade edilebilmektedir (Santich, 2012).

Bu çalışmada ulusal ve uluslararası literatürde gastronomik kimlik ve gastronomik miras üzerine yayınlanan makalelerin bibliyometrik analiz yöntemine göre incelenmesi amaçlanmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde farklı disiplin ve çeşitli konularda pek çok bibliyometrik çalışmaya rastlamak mümkündür. Bibliyometrik çalışmaların yönetim düşünce sistemi (Demir & Erigüç, 2018), işyeri şiddeti

(Seyran, 2021), ekonomi (Bonilla vd., 2015), kadın çalışmaları (Keskin Aksay & Yalçın, 2023), yönetim ve organizasyon (Zupic & Cater, 2015), duygusal zekâ ve liderlik (Otamışlı & Efe, 2015), alternatif turizm (Düşmezkalender & Metin, 2019), açık alan rekreasyonu ve sürdürülebilirlik (Genç vd., 2022), gastronomi (Güzeller & Çeliker, 2017), gastronomi turizmi (Çuhadar & Morçin, 2020; Gülcan vd., 2023), gastronomik tüketim (Caetano vd., 2023), gastronomi eğitimi (Buluk Eşitti & Bay, 2023), coğrafi işaret (Arslan, 2022), gastronomi deneyimi (Demirses vd., 2023) gibi farklı disiplin ve çeşitli konularda yapıldığı görülmektedir. Gastronomi alanında bibliyometrik analiz ile yapılan

Tablo 1. TR Dizin’de Gastronomik Kimlik ve Miras ile İlgili Çalışmalar (Devamı)

Gastronomik miras ile ilgili çalışmalar					
2017	Arınc, K.	Unesco Yaratıcı Kentler Ağı İçin Bir Öneri: Bitlis Gastronomi Kenti	Turkish (Elektronik)	Studies	Gastronomi kenti, Marka kentler, Maddi olmayan miras, Yaratıcı kentler
2018	Yıldırım, M. Çevik, S. Toptaş, A.	Geçmişin Mutfağından Gelecekteki Sofralara: Bandırma-Erdek Yöresinin Gastronomik Mirası	Journal of Tourism and Gastronomy Studies		Gastronomik miras, Tarih, Sürdürülebilirlik
	Bayram, Ü.	Gastronomik Kültürel Miras Olarak Buldan Günbalı	Journal of Tourism and Gastronomy Studies		Gastronomik ürün, Günbalı, Kültürel miras, Sürdürülebilirlik
2020	Başdoğan Deniz, G. Turan, B.	Kent Markalaşmasında Mimari ve Gastronomik Unsur Bütünlüğü Analizi: Tarihi Peynirciler Çarşısı ve Van Otlı Peyniri	Kent Akademisi (Online)		Yer ve kent, Markalama, Restorasyon otlı, Peynir
2021	Altuntaş, N.	Narnia Günlükleri ve Türk Lokumu Arasındaki İlişki Üzerine Bir İnceleme	Journal of Tourism and Gastronomy Studies		Narnia günlükleri, Türk lokumu, Gastronomi, İkinci dünya savaşı
	Badem, A.	Traditional Turkish Sweet Bread Discovered in Famine: Pear Bread	Yüzüncü Yıl Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergi		Türk mutfağı, Geleneksel ekmek, Kültürel miras
2023	Denk, E.	Erzurum’un Karnavas Dut Pekmezi: Gastronomik Miras ve Coğrafi İşaretle Gelenek ve Yenilik Arasındaki Diyalektik	Journal of Tourism and Gastronomy Studies		Dut pekmezi, Kültürel miras, Geleneksel üretim, Gastronomi
	Yönet Eren, F.	Gastronomi, Kültürel Miras ve Turizm Entegrasyonu: Kapadokya Bölgesi Üzerine Bir İnceleme	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi		Gastronomi, Kültürel miras, Turizm, Kapadokya bölgesi
	Sarıca, V. Özbay, G.	Somut Olmayan Kültürel Miras Kapsamında Fonksiyonel Gıdalar: Mesir Macunu Örneği	Manas Journal of Social Studies		Kültürel miras, Fonksiyonel gıda, Mesir macunu, Gelenek

Kaynak: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur

çalışmalar incelendiğinde eğitim, tüketim, coğrafi işaret, deneyim, turizm odaklı olmak üzere tek yönlü olarak yapıldığı görülmektedir. Bu araştırma gastronomik kimlik ve gastronomik miras bağlamında iki temel kavramı birlikte incelemesinden dolayı ilgili alanda mevcut durumu tespit ederek söz konusu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

TR Dizin veri tabanı ulusal, hakemli, bilimsel dergilerdeki makaleler ulusal bir atf dizinidir. Türkiye’de Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) tarafından erişim sunulan TR Dizin veri tabanında 556.503 makale yer almaktadır (TR DİZİN, 2023). Uluslararası alanda akademik yayınları derleyerek araştırmacıların paylaşımına sunan dünyanın en büyük ve saygın veri tabanları arasında Scopus yer almaktadır. Scopus veri tabanı 94 milyonun üzerinde kaydı bünyesinde barındıran makale, kitap, bildiri, atf, kaynak, kurum bilgisi gibi pek çok açıdan kullanım kolaylığı ve disiplinler arası erişim özelliği sunmaktadır (Boyle & Sherman, 2006; Karadeniz, 2017; SCOPUS, 2023). Bu kapsamda ulusal literatürdeki makaleler için TR Dizin, uluslararası literatürdeki çalışmalar için ise Scopus veri tabanı tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında 2013-2023 yılları

arasında son on yıllık dönem içerisinde yer alan 402 makale incelenmiştir. Bu makalelerin betimsel açıdan ilişki analizleri VOSviewer analiz programı kullanılarak yapılmıştır. Bibliyografik verilere ilişkin çeşitli parametreler ise yazar/lar, atıflar, dergiler, kurumlar, ülke/bölgeler ve anahtar kelimeler tablo ve şekiller aracılığıyla sunularak yorumlanmıştır.

2. Kavramsal Çerçeve

İnsan, toplumsal bir varlıktır ve kişiliğine ait özelliklerin tamamı kimliği oluşturmaktadır. Kimlik kavramı, bir insana özgü nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü veya herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özellikler olarak ifade edilebilmektedir (TDK, 2023a). Kimlik, toplum açısından ele alındığında birbiriyle ilişkili çeşitli kültürel özellikler (dil, tarih, inanç, sanat, coğrafya, kültür, örf ve adetler) temelinde yapılandırılmıştır (Castells, 2006, s. 13). Bir toplumun kim olduğunu diğer bir ifadeyle kimliğinin en belirgin göstergelerinden birini sahip olduğu mutfak kültürü oluşturmaktadır (Güllü & Özdemir Yaman, 2023). Bir toplumun mutfağı ise iklim, coğrafya, inanç, örf adetler, yiyecek içecekler, mutfak araç-gereçleri,

Tablo 2. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Araştırma Alanı	Sayı	Araştırma Alanı	Sayı
Sosyal Bilimler	206	İmmünoloji ve Mikrobiyoloji	8
İşletme, Yönetim ve Muhasebe	168	Malzeme Bilimi	5
Tarım ve Biyoloji Bilimleri	88	Sağlık Meslekleri	5
Çevre Bilimi	71	Biyokimya, Genetik ve Moleküler Biyoloji	4
Sanat ve Beşeri Bilimler	38	Karar Bilimleri	3
Enerji	25	Veteriner	2
Bilgisayar Bilimi	23	Kimya Mühendisliği	2
Yer ve Gezegen Bilimleri	21	Farmakoloji, Toksikoloji ve Eczacılık	1
Tıp	20	Sinirbilim	1
Hemşirelik	19	Multidisipliner	1
Ekonomi, Ekonometri ve Finans	14	Matematik	1
Mühendislik	11	Kimya	1
Psikoloji	8	Toplam	746

Kaynak: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur

Tablo 3. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Dil ve Ülke/Bölgelere Göre Dağılımı

Dil	Sayılar	Ülke/Bölge	Sayılar
İngilizce	341	İspanya	54
İspanyolca	16	Avustralya	41
İtalyanca	7	İtalya	38
Portekizce	5	Birleşik Krallık	31
Rusça	1	Amerika Birleşik Devletleri	29
Rumence	1	Türkiye	22
Lehçe	1	Çin	19
Moldovalı	1	Romanya	16
Japonca	1	Sırbistan	
		Portekiz	13
Hırvat	1	Meksika	
		Brezilya	12
Çince	1	Tayvan	
		Fransa	11

Kaynak: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur

Tablo 4. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Yazar ve Kurumlara Göre Dağılımı

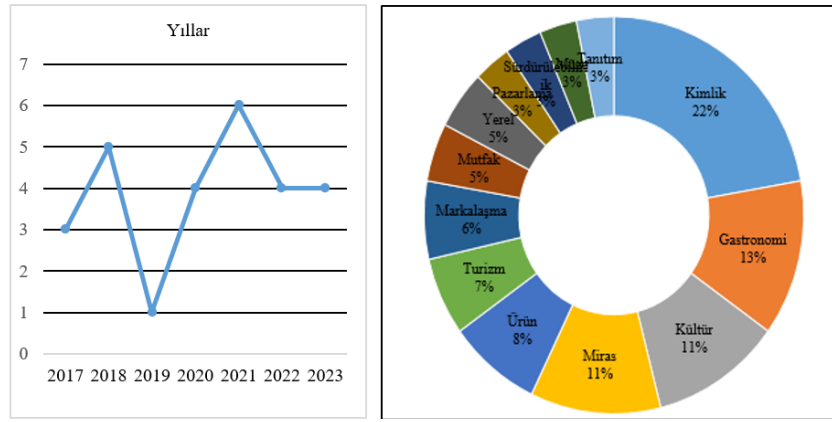
Yazarlar	Sayılar	Kurumlar	Sayılar
Kim, S. Fusté-Forné, F.	9	Universidad de Córdoba	14
López-Guzmán, T. Hernández-Mogollón, J.M. Di-Clemente, E.	8	Universidad de Extremadura Università degli Studi di Scienze Gastronomiche Universitat de Girona	12 10 9
Fontefrancesco, M.F.	7	The Hong Kong Polytechnic University Edith Cowan University	8
Šmugović, S. Đerčan, B. Zocchi, D.M. Tešanović, D. Pieroni, A. Park, E. Ivanović, V.	6	University of Novi Sad Università degli Studi di Catania Universidade Federal de Santa Catarina Sun Yat-Sen University Universitatea Transilvania din Braşov Griffith University University of East Sarajevo	7 6
Sorea, D. Privitera, D. Kim, J.H. Banjac, M.	5	Universidad Autónoma del Estado de México Curtin University Universiteit Gent University of Kragujevac	5
Tekić, D. Molnár, A. Lee, T.J. Gellynck, X. Folgado-Fernández, J.A.	4	Academy of Applied Studies Belgrade Wageningen University & Research Boğaziçi Üniversitesi Università degli Studi di Messina Università Ca' Foscari Venezia Flinders University Durham University Universiti Putra Malaysia Ritsumeikan Asia Pacific University School of Hotel and Tourism Management, The Hong Kong Polytechnic University Tainan University of Technology Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet	4

Kaynak: Tablo yazar tarafından oluşturulmuştur

tarih, pişirme teknikleri, servis usulleri çerçevesinde şekillenmekte ve bulunduğu bölgenin gastronomik kimliğini yansıtmaktadır (Haven-Tang & Jones, 2006). Harrington 2005 yılında yaptığı bir çalışmada, gastronomik kimliği oluşturan unsurlar olarak çevresel ve kültürel faktörlerin gerekliliğini belirtmiştir. Coğrafya, iklim, yöresel ürünler çevresel faktörleri oluşturmaktayken tarih, etnik farklılıklar, gelenekler, inançlar, öğretiler kültürel faktörleri oluşturmaktadır. Dolayısıyla gastronomik kimlik kavramı çevre ve kültür ekseninde şekillenen ve bir bölgedeki yeme-içme ile ilgili özelliklerinin bütünü olarak ifade edilebilmektedir. Bu kapsamda bir bölgenin gastronomik kimliğini lezzet yapısı, yemek tarifleri, yöresel yemekleri, sofrada adabı, pişirme teknikleri, ritüelleri, mutfak araç-gereçleri, yiyecek ve içecekleri, servis usulleri yansıtmaktadır (Nebioğlu, 2017). Dolayısıyla gastronomik kimlik bir

bölgenin kültürel yapısını yansıtan unsurların başında gelmektedir.

Bir topluma ait eserlerin ve düşüncelerin tamamı kültürü oluşturmaktadır. Başka bir ifadeyle kültür, bir toplumun sahip olduğu maddi değerler (tarihi eserler, araç-gereçler, yemek gibi somut varlıklar) ile manevi değerlerin (örf ve adet, duygu, düşünce, davranış, gelenekler gibi somut olmayan varlıklar) toplamıdır (TDK, 2023b). Bir toplumun kendisinden sonra gelen topluma bıraktığı bu maddi ve manevi değerler ise "miras" olarak ifade edilebilir (TDK, 2023c). Bir toplumun sahip olduğu ve nesilden nesle aktardıkları unsurların başında ise gastronomik öğeler (yemek, yiyecek içecek ürünleri, mutfak araç-gereçleri vb.) gelmektedir (Yıldız, 2023). Bu öğeler aynı zamanda bir topluma ait gastronomik kimliği oluşturmada olup, mutfaklara ait kültürel unsurlar, bilgi

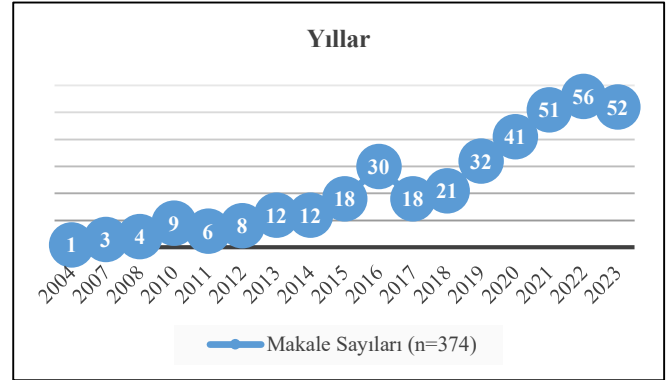
Şekil 1. TR Dizin 'de Yer Alan Makalelerin Yıl ve Anahtar Kelime Dağılımları

Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

birikimi, üretim ve tüketim şekilleri gibi nesilden nesle aktararak günümüze ulaşabilen unsurlar, gastronomik miras olarak ifade edilebilmektedir (Kaşlı vd., 2015). Gastronomik mirası oluşturan öğeleri hayal gücü, yaratıcılık, el yeteneği, mutfak sanatı, tat bilgisi ve popülerlik olarak sıralanabilmektedir (Barrère vd., 2012). Bu kapsamda gastronomik miras, toplumların kendi içerisindeki kültürel bileşenlerinin (Alonso & Krajsic, 2013) yanı sıra yemeklerin üretim ve tüketim aşamaları ile ilgili tüm değerleri kapsamaktadır (Santich, 2012). Gastronomik mirasla ilgili kültürel bağlılığın oluşturularak ve mutfaklarla ilgili gelenek ve göreneklerin bir sonraki nesle aktararak devam ettirilmesi de gerekmektedir. Özellikle son yıllarda dinamik bir bilim dalı haline gelen gastronomi alanı önemli bir değişim ve gelişim göstermektedir. Dolayısıyla gastronomik mirasın korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması kadar gelecekle ilgili planlamaların mutlaka yapılması gerekmektedir (Dikme vd., 2023). Bu bağlamda kültürel birikim sonucunda insanlığa kalmış en önemli değerler biri olan gastronomik mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılması gerekmektedir.

3. Yöntem

Genellikle sosyal bilimler alanında gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların belirli parametreler çerçevesinde incelenmesiyle elde edilen istatistik veriler bibliyometrik olarak ortaya konulabilmektedir (Jafari, 1979; Temizkan vd., 2015). Bibliyometrik araştırmalar kitap, tez, makale, bildiri gibi bilimsel yayınların istatistiksel olarak içerik analizlerinin yapıldığı bir yöntemdir (Diodato, 2012). Bibliyometrik yöntem sayesinde araştırılan konuya ilişkin yazar/lar, kaynaklar, atıflar, dergiler, kurumlar, anahtar kelimeler ve ülkeler gibi çeşitli parametreler çerçevesinde sınıflandırma sağlanabilmektedir (Ulu & Akdağ, 2015). Bibliyografi çalışmaları ulusal veya uluslararası alanda yapılan bilimsel yayınların verilerini nicel olarak ortaya koymak amacıyla sıklıkla tercih edilmektedir (Bell & Bell, 2002). Bu çalışmalar sayesinde ulusal ve uluslararası düzeyde akademik alanlardaki gelişimler incelenebilmektedir. Buradan hareketle çalışma kapsamında ulusal ve uluslararası literatürde gastronomik kimlik ve gastronomik miras üzerine yayınlanan makalelerin bibliyometrik analiz yöntemine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda TR Dizin ve Scopus veri tabanında taranan makalelerde bibliyometrik analiz

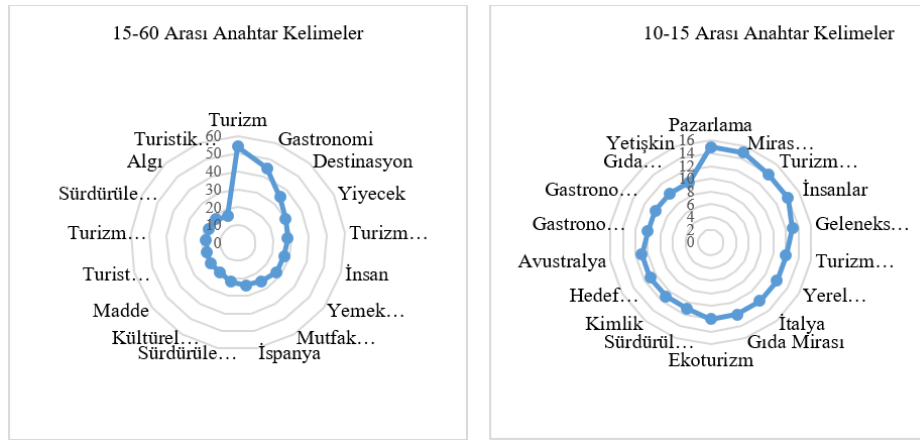
Şekil 2. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

aracılığıyla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

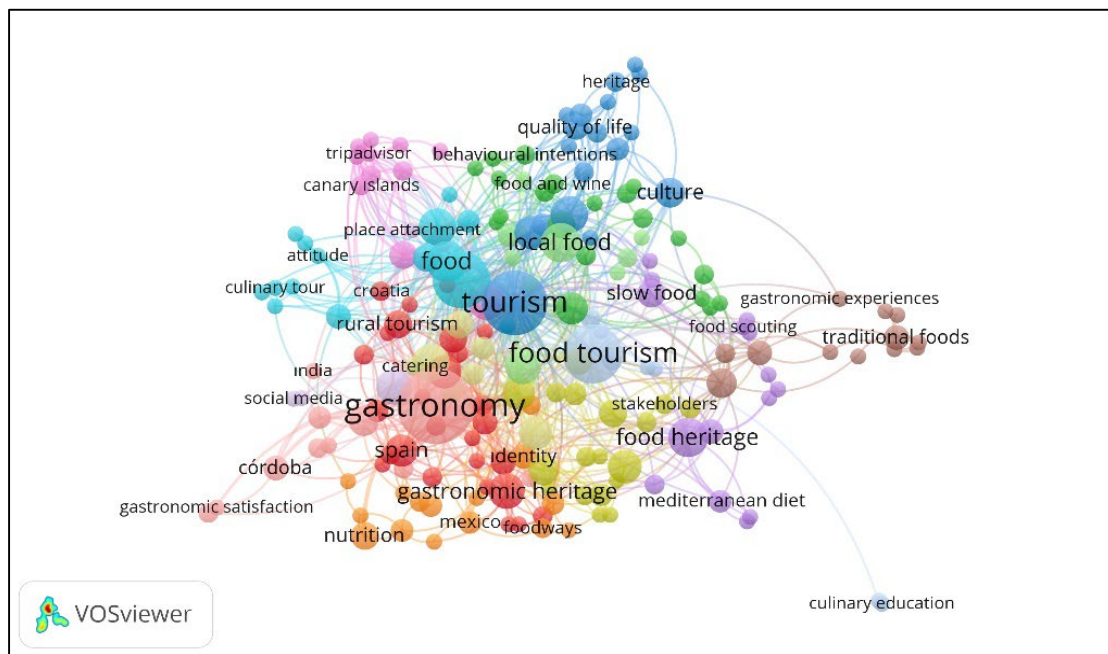
- TR Dizin veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yer alan makaleler nelerdir ve bu makalelerin yazar, yıl, dergi, anahtar kelime dağılımları nasıldır?
- Scopus veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yer alan makalelerin yıl, yazar, konu, dergi, kurum, dil, ülke/bölge ve anahtar kelime dağılımları nasıldır ve ilişki düzeyleri ne durumdadır?

TR Dizin veri tabanı ulusal, hakemli, bilimsel dergilerdeki makaleler ulusal bir atf dizinidir. Scopus, uluslararası alanda akademik yayınları derleyerek araştırmacıların paylaşımına sunan veri tabanları arasında yer almaktadır. TR Dizin ulusal alanda, Scopus ise uluslararası alanda verilerin elde edilmesinde önemli veri tabanları arasında yer almaktadır. Bu kapsamda ulusal literatürdeki makaleler için TR Dizin, uluslararası literatürdeki çalışmalar için ise Scopus veri tabanı tercih edilmiştir. Bibliyometrik analiz kullanılarak gastronomi alanında yapılan çalışmaların büyük bir bölümü eğitim, tüketim, coğrafi işaret, deneyim, turizm odaklı olmak üzere tek yönlü olarak yapılmıştır. Bu araştırma kimlik ve miras (gastronomik) bağlamında iki temel kavramı birlikte incelemesinden dolayı diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Dolayısıyla anahtar kelimelerin belirlenmesinde “gastronomik kimlik-gastronomic identity” ve “gastronomik

Şekil 3. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Sık Kullanılan Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı

Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

Şekil 4. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Anahtar Kelime Ağ Analizi

Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

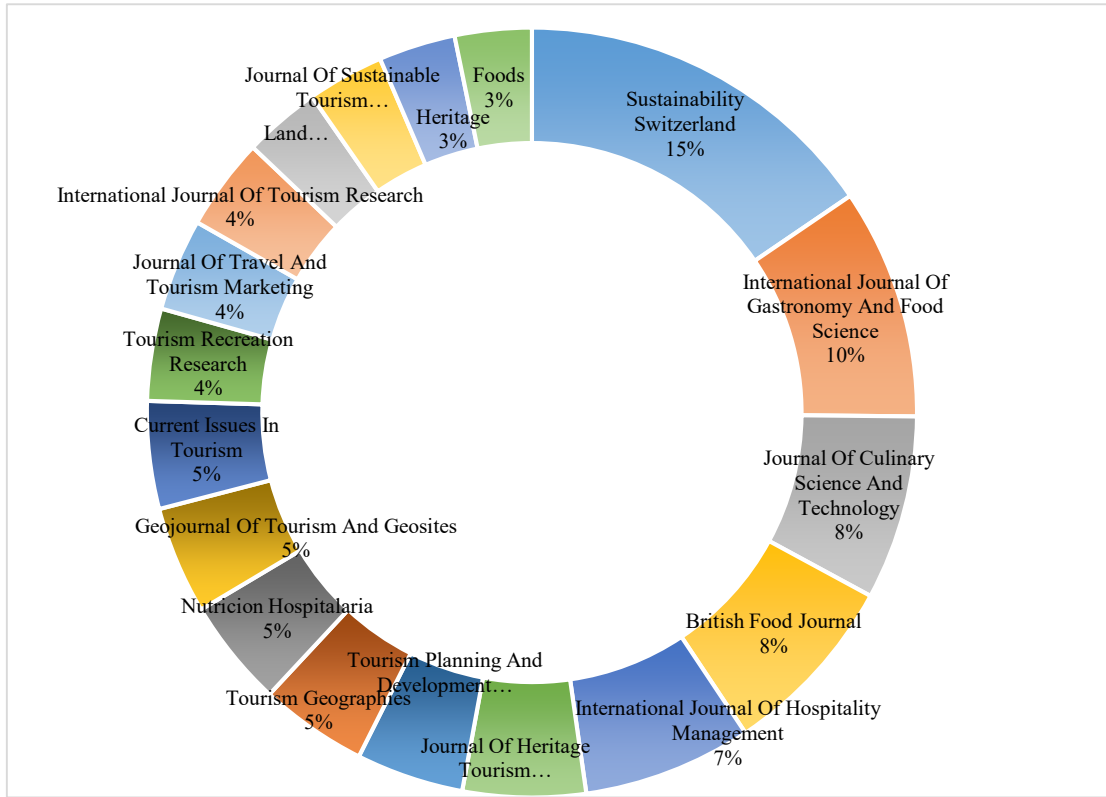
miras-gastronomic heritage” kavramları tercih edilmiştir. Ulusal makaleler için TR dizin veri tabında “gastronomik” anahtar kelimesiyle birlikte “kimlik” ve “miras”, uluslararası makaleler için Scopus veri tabanında “gastronomic” anahtar kelimesiyle birlikte “identity” ve heritage” kelimeleriyle tarama yapılmıştır. İlgili veri tabanlarında tüm alanlarda (all fields) “yayın yılı (publication years)”, “doküman türü (document type)” ve “makale (article)” sekmeleri ile tarama alanı daraltılmıştır. Bu kapsamda çalışma konusu yeni ve güncel olmasından dolayı son on yıllık dönemde (2013-2023) yer alan makaleler taramaya dâhil edilmiştir.

Çalışmada elde edilen verilerin analizinde betimsel bibliyometrik analiz uygulanmıştır. Betimsel bibliyometrik analizde, ilgili çalışmalar konu, yazar, yıl vb. olmak üzere çeşitli dağılım eğilimleri ortaya çıkarılmaktadır (Van Leeuwen, 2004). Bibliyometrik analiz sürecinde araştırma, seçim ve analiz süreçleri izlenerek belirgin olan çalışmaların

yanı sıra göz önünde bulunmayan veya az tekrarlanan çalışmalarda ortaya çıkarılabilmektedir (Demirci & Aktepe, 2021). Bu kapsamda incelenen makaleler VOSviewer analiz programında betimsel açıdan değerlendirilmiştir. Bibliyografik verilere ilişkin yazar/lar, atıflar, kurumlar, anahtar kelimeler ve ülkeler gibi çeşitli parametreler tablo ve şekiller aracılığıyla sunulmuştur. Bibliyometrik ağ analizinde yer alan haritalarda dairenin büyüklüğü sayısı, aynı daire renkleri ortaklık durumu, daireler arasındaki çizgi ise ilişkiyi göstermektedir.

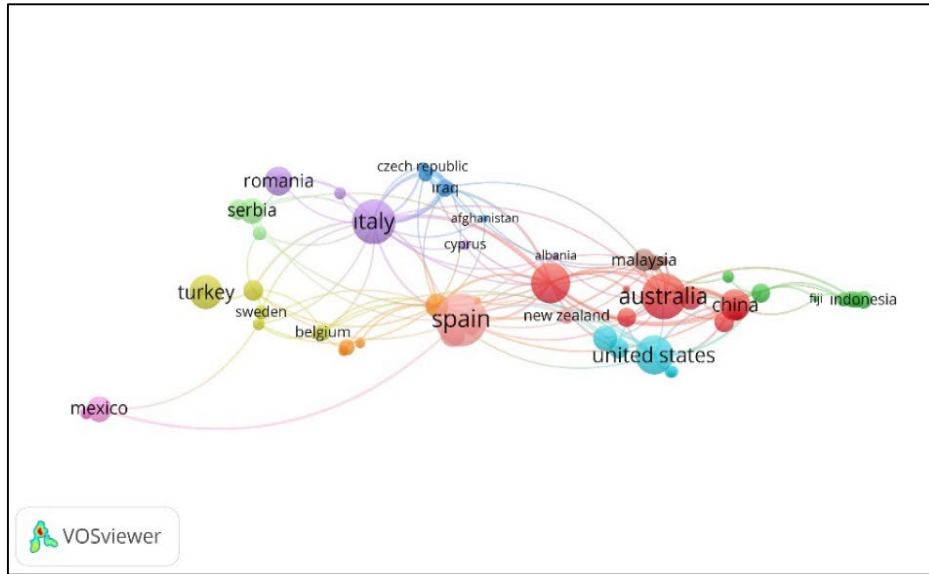
4. Bulgular

Çalışma kapsamında elde edilen veriler, TR Dizin veri tabanına ve Scopus veri tabanına ilişkin bulgular olmak üzere iki grupta verilmektedir. Birinci grupta ulusal literatürde gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili TR Dizin veri tabanından erişilen makalelere ait bulgular yer almaktadır. İkinci grupta ise, uluslararası literatürde

Şekil 5. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Yayınlandığı Dergi Dağılımları

Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

Şekil 6. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Ülke/Bölgelere Göre Ağ Analizi

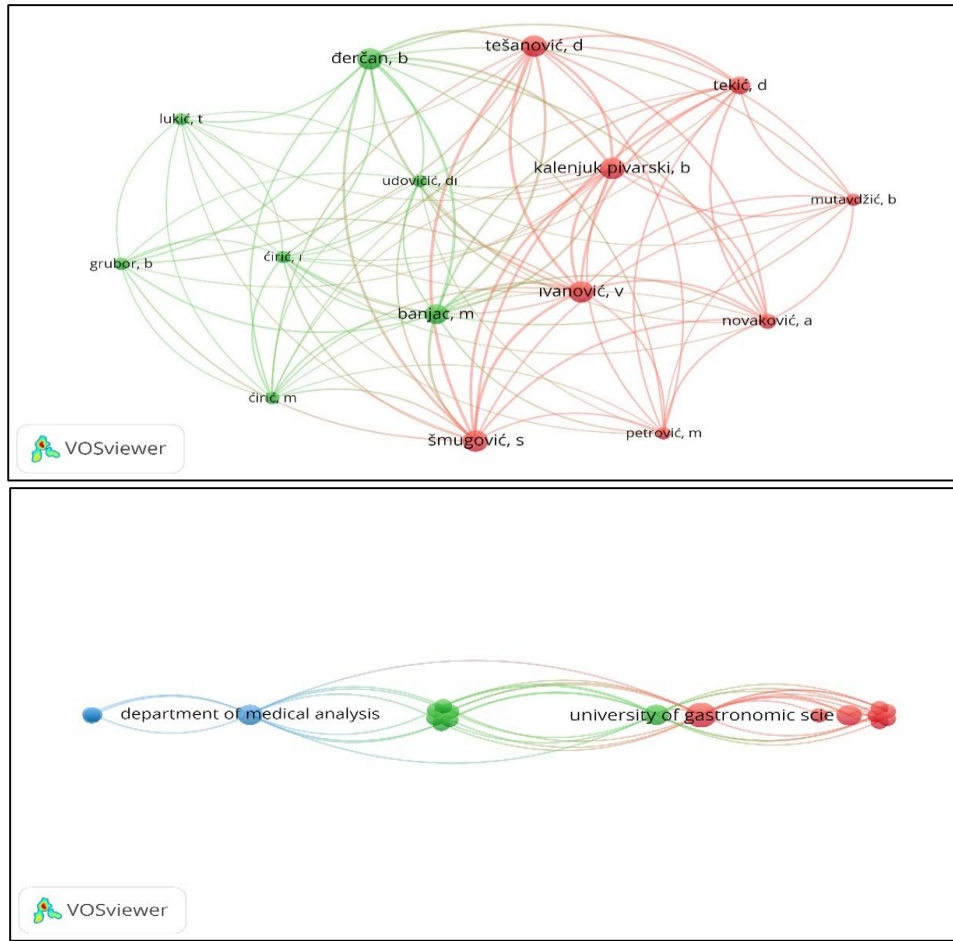
Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili Scopus veri tabanından erişilen makalelere ait bulgular yer almaktadır.

4.1. TR Dizin Veri Tabanına İlişkin Bulgular

TR Dizin veri tabanında taranan gastronomik kimlik (19) ve gastronomik miras (9) ile ilgili 28 makale; yayın yılı, yazar/lar, yayın adı, yayınlandığı dergi ve anahtar kelime parametrelerine göre bibliyografik tablo ve şekil haline getirilerek yorumlanmıştır (Tablo 1). Gastronomik kimlik ve

gastronomik miras ile ilgili makalelerin yayın yılı (Şekil 1) incelendiğinde, çalışmaların tamamının 2017 yılı sonrasında yapıldığı, büyük bir bölümünün ise (%64.28) 2020 yılı sonrasında yayınlanmıştır. Dolayısıyla her iki kavramda son yıllarda önem verilen araştırma konuları olmuştur. İlgili makalelerin tamamının sosyal bilimler alanında yayınlanmıştır. Makalelerin yayınlandığı dergiler arasında Journal of Tourism and Gastronomy Studies (%46.42) en fazla tercih edilen dergi olmuştur. Makalelerin 23 tanesi Türkçe

Şekil 7. Scopus Veri Tabanındaki Makalelerin Yazar ve Kurumlara Göre Ağ Analizi

Kaynak: Şekil yazar tarafından oluşturulmuştur

(%82.14), 5 tanesi ise İngilizce (%17.86) olarak yayınlanmıştır. Anahtar kelimeler (Şekil 1) incelendiğinde; gastronomik kimlik ile ilgili yapılan makalelerde kimlik, kültür, mutfak, turizm, coğrafi işaret, ürün, pazarlama, tanıtım, markalaşma ve müzecilik kavramlarının tercih edildiği, gastronomik miras ile ilgili makalelerde ise kültürel miras, sürdürülebilirlik ve ürünler bağlamında öne çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca yer adları da anahtar kelimelerin önemli bir kısmını oluşturmuştur.

4.2. Scopus Veri Tabanına İlişkin Bulgular

Scopus veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayımlanan toplam 374 makaleye ait veriler tablo ve şekiller yardımıyla görselleştirilerek sunulmaktadır. Gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerin yıllara göre dağılımı Şekil 2’de yer almaktadır.

Scopus veri tabanında yer alan ilgili makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2016-2023 yılları arasına kümelendiği görülmektedir. Bu makalelerin %53.47’lik gibi (200) büyük bir bölümü 2020 ve sonrası yıllarda yayınlanmıştır. Dolayısıyla gastronomik kimlik ve gastronomik miras konuları son yıllarda önemli bir çalışma konusu olmuştur. Gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerin konu alanlarına göre dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Scopus veri tabanında yer alan ilgili makalelerin konu alanlarına göre dağılımı (Tablo 2) incelendiğinde toplam 746 konu alanı içerisinde ilişkili olarak araştırılmıştır. Bu konu alanlarının %50.13’lük (374) yarısından fazla bir bölümü sosyal bilimlerle işletme, yönetim ve muhasebe alanları oluşturmaktadır. Ayrıca ilgili makalelerin çevre, tarım, biyoloji, sanat, bilgisayar, sağlık, tıp, mühendislik vb. farklı konu alanlarında da yayımlandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla gastronomik kimlik ve gastronomik miras ağırlıklı olarak sosyal bilimler çatısı altında çalışılmakta iken fen bilimleri alanında çalışma konusu olarak kendisine yer bulabilmektedir. Scopus veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerde en sık kullanılan anahtar kelimeler Şekil 3’te, bibliyometrik ağ analizi ise Şekil 4’te yer almaktadır.

Scopus veri tabanında yer alan gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerde en sık kullanılan anahtar kelimeler (Şekil 3) incelendiğinde 160’ı farklı olmak üzere toplamda 1315 tane anahtar kelime kullanılmıştır. Bu anahtar kelimelerden 35 tanesi 10 ve üzeri kez kullanılmıştır. Anahtar kelimelerden en sık kullanılan beş kelime turizm (54), gastronomi (45), destinasyon (35), yiyecek (30) ve turizm gelişimi (28) olarak sıralanmaktadır. Anahtar kelimeler genel olarak incelendiğinde turizm, gastronomi, kültür, yemek, turist, destinasyon, kültürel miras, sürdürülebilirlik, turist davranışı, tüketim üzerine

odaklanıldığı görülmektedir. En sık kullanılan anahtar kelimelerde en dikkat çekici husus yer adlarının kullanılmasıdır. Gastronomik kimlik ve gastronomik miras özelinde dikkate alındığında bu durumun olması normaldir. Yer adları incelendiğinde ise İspanya (24), Kordoba (5), Kanarya Adaları (3), Barselona, Katalonya (3) toplam 38 anahtar kelimeyle öne çıkarken İspanya'yı İtalya (12), Avustralya (11), Sırbistan, Romanya, Çin (8), Tayvan, Meksika, Avrupa (6), Güney Afrika, Portekiz, Japonya (5), Amerika Birleşik Devletleri, Tayland, Hırvatistan (4), Ekvator, Brezilya (3) takip etmektedir. Dolayısıyla gastronomik kimlik ve gastronomik miras üzerine İspanya'yı konu edinen makalelerin yoğun olduğu görülmektedir. Bibliyometrik ağ analizi incelendiğinde anahtar kelimelerin 192 tanesinin birbirleriyle ilişkili olduğu toplamda 14 küme ve 792 bağlantı bulunduğu görülmektedir (Şekil 4). Scopus veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanan makalelere ilişkin dergi bilgileri Şekil 5'te yer almaktadır.

Scopus veri tabanında yer alan gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerin dergilere göre dağılımı (Şekil 5) incelendiğinde toplam 160 farklı dergide makale yer almakta olup, beş ve üzeri yayın yapılan toplam 18 dergi değerlendirmeye alınmıştır. Sustainability Switzerland dergisinde (24) en fazla makalenin yayınlandığı tespit edilmiştir. Bu dergiyi International Journal of Gastronomy and Food Science (15), Journal of Culinary Science and Technology, British Food Journal (12), International Journal of Hospitality Management (11), Journal of Heritage Tourism (8), Tourism Planning and Development, Tourism Geographies, Nutricion Hospitalaria, Geojournal of Tourism and Geosites, Current Issues in Tourism (7), Tourism Recreation Research, Journal of Travel and Tourism Marketing, International Journal of Tourism Research (6), Land, Journal of Sustainable Tourism, Heritage, Foods (5) dergileri takip etmiştir. Dolayısıyla makalelerin turizm ve gıda alanında faaliyet gösteren dergilerde daha fazla yayınlanmaktadır. Scopus veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerin dil ve ülke/bölgelere göre dağılımı Tablo 3'te, ülke/bölgelere göre bibliyometrik ağ analizi ise Şekil 6'da yer almaktadır.

Scopus veri tabanında yer alan ilgili makalelerin yayınlandıkları dillere göre dağılımı (Tablo 3) incelendiğinde %91.17'lik (341) büyük bir bölümü İngilizce olarak yayınlanmaktadır. Bu durumu İspanyolca %4.27'i (16) ile İspanyolca takip etmektedir. İlgili makalelerin ülke/bölgelere göre dağılımı (Tablo 3) incelendiğinde ise İspanya %14.43 (54), Avustralya %10.96 (41), İtalya %10.16 (38), Birleşik Krallık %8.28 (31), Amerika Birleşik Devletleri %7.75 ve Türkiye %5.88 (22) il altı sırayı oluşturmaktadır. Bu ülkeleri Çin (19), Romanya (16), Sırbistan, Portekiz, Meksika (13), Brezilya (12), Tayvan, Fransa (11), Malezya (10), Japonya (9), Polonya, Hong Kong, Kanada, Bosna Hersek (8), Tayland, Güney Kore, Hırvatistan (7), Irak, Endonezya, Ekvator (6), Tanımsız, Vietnam, Güney Afrika, Yeni Zelanda, Hollanda, Hindistan, Belçika (5), İsveç, Singapur, Rusya Federasyonu, Yunanistan, Etiyopya (4), Tanzanya, İsviçre, Norveç, İsrail, Macaristan, Almanya, Şili, Arjantin, Danimarka (3), Suudi Arabistan, Peru, Pakistan, Makao, İran,

Estonya, Çek Cumhuriyeti, Kıbrıs, Kolombiya, Avusturya (2), Özbekistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Ukrayna, Slovenya, Nepal, Mauritius, Letonya, İrlanda, Gürcistan, Finlandiya Fiji, Bulgaristan, Aruba, Arnavutluk, Afganistan (1) takip etmektedir. Bibliyometrik ağ analizi incelendiğinde yazarların 64 tanesinin birbirleriyle iş birliği yapmış oldukları toplamda 11 küme ve 166 bağlantı bulunduğu görülmektedir (Şekil 6). Scopus veri tabanında gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerin yazar ve kurumlara göre dağılımı Tablo 4'te, yazarlara göre bibliyometrik ağ analizi ise Şekil 7'de yer almaktadır.

Scopus veri tabanında yer alan gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili yayınlanmış makalelerde toplam 947 yazar bilgisine ve 767 kurum bilgisine ulaşılmaktadır. İlgili alanda en fazla yayın yapan yazarlar dokuzar makale ile Seongseop Kim ve Francesc Fusté-Forné iken en fazla yayınının yapıldığı kuruluş 14 makaleyle Universidad de Córdoba'dır. Bibliyometrik ağ analizi incelendiğinde yazarların 15 tanesinin birbirleriyle iş birliği yapmış oldukları toplamda 2 küme ve 95 bağlantı bulunmaktadır. Kurumların ise 19 tanesinin ortaklık yapmış olduğu toplamda 3 küme ve 73 bağlantı bulunduğu görülmektedir (Şekil 7). Dolayısıyla bazı yazarların gastronomik kimlik ve gastronomik mirasla ilgili sıklıkla yayın yaptığı ve yazarlar arasında iş birliği yürütüldüğü ifade edilebilmektedir.

5. Sonuç ve Tartışma

Bir bölge/ülkeye ait yiyecek içeceklerle ilgili unsurların tamamı gastronomik kimliği oluşturmaktadır. Çevre ve kültür ekseninde şekillenen gastronomik kimliğin nesilden nesile aktararak ulaştırılması durumu gastronomik miras olarak belirlenebilmektedir. İfadelerden de anlaşılacağı üzere gastronomik kimlik ve gastronomik miras birbirini tamamlayıcı özellikleriyle yakın ilişki içerisinde olan kavramlardır. Bibliyografi çalışmaları ise bilimsel yayınlara ait verileri istatistiksel olarak ortaya koymak amacıyla tercih edilen bir araştırma yöntemidir. Bu doğrultuda ulusal ve uluslararası literatürde gastronomik kimlik ve miras üzerine yayınlanan makalelerin bibliyometrik analiz yöntemine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Ulusal literatürdeki makaleler için TR Dizin, uluslararası literatürdeki çalışmalar için ise Scopus veri tabanı kullanılmıştır. TR Dizin (28) ve Scopus (374) veri tabanlarında toplam 402 makale incelenmiştir. TR Dizin veri tabanında taranan makalelerin tamamının 2017 yılı sonrasında ve sosyal bilimler alanında yapıldığı görülmektedir. Çalışma konularının sosyal bilim çatısı altında tercih edilen ve yeni çalışılan bir konu olduğu söylenebilir. Gastronomi alanında yayın yapan dergilerin daha fazla tercih edilmekte olup kimlik, gastronomi, kültür, miras, ürün, turizm, markalaşma ve yer adları öne çıkmaktadır.

Scopus veri tabanında taranan makalelerin 2016-2023 yılları arasına kümelendiği görülmektedir. Son yıllarda gastronomik kimlik ve gastronomik miras konuları önemli bir çalışma konusudur. Bu durum TR Dizin veri tabanına taranan makalelere benzerlik göstermekte iken, Scopus veri tabanında niceliksel olarak konuyla ilgili daha fazla makale yer almaktadır. TR Dizin veri tabanına taranan makalelerde olduğu gibi Scopus veri tabanında da sosyal bilimlerin önemli bir çalışma konusudur. Ancak Scopus veri tabanında fen

bilimleri çatısı altında çalışma konusu olarak kendisine yer bulmuştur. Scopus veri tabanında yer alan makalelerde turizm, gastronomi, destinasyon, yiyecek, gıda ve yer adları en sık kullanılan anahtar kelimelerdir. TR Dizin veri tabanına kimlik, gastronomi, kültür, miras anahtar kelimeleri daha fazla tercih edilmekteyken Scopus veri tabanında turizm ve gastronomi odaklı anahtar kelimeler yaygın olarak kullanılmaktadır. Gastronomik kimlik ve gastronomik miras üzerine anahtar kelimelerin en önemli kısmını yer adları oluşturmakta olup, Scopus veri tabanında İspanya'yı konu edinen makalelerin yoğun olduğu görülmektedir. Scopus veri tabanında taranan makalelere turizm ve gıda dergilerinde daha fazla yer verilmekte olup, makalelerin büyük bir bölümü İngilizce olarak yayınlanmaktadır. Scopus veri tabanında makalelerin sırasıyla İspanya, Avusturalya, İtalya, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'de daha fazla yayımlandığı tespit edilmiştir. Bazı yazarların ise konuyla ilgili sıklıkla yayın yaptığı ve yazarlar arasında iş birliği yürüttüğü görülmüştür.

5.1. Pratik Çıkarımlar

Bu çalışma kapsamında incelenen makalelerin tamamına yakını son on yıllık dönemde gerçekleşmiştir. Özellikle 2020 yılı sonrasında önemli çalışma konuları olarak karşımıza çıkmaktadır. Gastronomik kimlik ve gastronomik miras kavramlarının birbiri ile ilişkili ve tanımlayıcı özellikleri düşünüldüğünde ilerleyen dönemlerde bu çalışmaların artması muhtemel görülmektedir. İlgili çalışmaların sosyal bilimler alanında önemli bir çalışma alanı olduğu kabul edilmektedir. Özellikle çalışmaların turizm, gıda ve gastronomi alanına odaklandığından söz edilebilmektedir. Dolayısıyla bu durum sosyal bilimler alanı açısından değerlendirildiğinde önemli bir araştırma konusu olmaya devam edeceği yönündedir. Ayrıca yazarların konuya duydukları ilgi ve alaka göz önünde bulundurulursa gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili çalışmaların daha fazla yapılabileceği ön görülmektedir.

5.2. Teorik Çıkarımlar

Bir bölgenin lezzet yapısı, yemek tarifleri, yöresel yemekleri, sofrada adabı, pişirme teknikleri, ritüelleri, mutfak araç-gereçleri, yiyecek ve içecekleri, servis usulleri gastronomik kimliğini yansıtmaktadır (Nebioğlu, 2017). Gastronomik miras ise toplumların kültürel bileşenleri ile üretim ve tüketim aşamaları ile ilgili tüm değerleri kapsamaktadır (Santich, 2012; Alonso & Krajsic, 2013). Kavramsal açıdan bakıldığında gastronomik miras ve gastronomik kimlik birbirleri tamamlayan iki kavramdır. Bu çalışma kapsamında yer alan makalelerin yer adlarına ve bölgelere göre yoğunlaşması miras ve kimlik kavramlarına yerel bazda verilen önemi göstermektedir. Çalışmalarda kimlik, miras, gastronomi, kültür ve turizm kavramları ön plana çıkmaktadır. Ayrıca çalışmalarda ülkeler göz önünde bulundurulduğunda mutfak kültürü konusunda söz sahibi olan ülkeler ile mutfaklar konusunda gelişim gösteren ülkelere daha sık rastlanılmaktadır. Dolayısıyla ilgili çalışmalar kapsamında kültürel öğelere sahip çıkılarak bunlarla ilgili özelliklerin ortaya çıkarılması önemli bir husustur. Yine son yıllarda çalışmalarda yaşanan niceliksel artış da bu durumu desteklemektedir.

5.3. Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar için Öneriler

Bu çalışma TR Dizin ve Scopus veri tabanlarında yer alan gastronomik kimlik ve gastronomik miras ile ilgili makalelerle sınırlandırılmıştır. Yapılması muhtemel çalışmalarda farklı veri tabanları ve kriterler kullanılarak bu çalışmanın geliştirilmesine katkı sağlanabilir.

Etik Beyan: Bu çalışma bibliyografi türünde bir çalışma olduğu için etik kurul iznine ihtiyaç yoktur. Aksi bir durumun tespiti halinde TO&RE Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarına aittir.

Yazar Katkı Beyanı: 1. Yazarın katkı oranı %100'dür.

Çıkar Beyanı: Tek yazarlı olan bu çalışmada çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Acuner, E. & Keskin, C. (2023). Rize gastronomik kimliğinin arz yönlü destinasyon rekabetçiliğinde destinasyon itibarının aracı rolü. *Alanya Akademik Bakış*, 7(2), 893-916. <https://doi.org/10.29023/alanyaakademik.1210551>
- Akbulut, B. & Yazıcıoğlu, İ. (2020). Destinasyon markası oluşumunda gastronomik kimlik ve imaj: Konya örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 100-120. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.302>
- Akyol, C. (2018). Destinasyonların sahip olduğu gastronomi kimliğine bir bakış; Manisa örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(1), 240-249. <https://doi.org/10.21325/jotags.2018.251>
- Aleixo, M., Rodrigues, E. & Bartholoa, R. (2018). Cultural gastronomic traditions from the city of Rio de Janeiro - Brazil. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(1), 350-360. <https://doi.org/10.21325/jotags.2018.191>
- Alonso, A.D. & Krajsic, V. (2013). Food heritage down under: Olive growers as Mediterranean food ambassadors. *Journal of Heritage Tourism*, 8(2-3), 158-171. <https://doi.org/10.1080/1743873X.2013.767807>
- Altuntaş, N. (2021). Narnia günlükleri ve Türk lokumu arasındaki ilişki üzerine bir inceleme. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 9(4), 305-320. <https://doi.org/10.21325/jotags.2021.957>
- Arınç, K. (2017). Unesco yaratıcı kentler ağı için bir öneri: Bitlis gastronomi kenti. *Turkish Studies (Elektronik)*, 12(29), 87-106. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12424>
- Arslan, F. (2022). Gastronomi ve turizm alanında coğrafi işaret konulu çalışmaların bibliyometrik analizi. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(11), 1544-1556. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.1115>
- Badem, A. (2021). Traditional Turkish sweet bread discovered in famine: Pear bread. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(53), 11-30. <https://doi.org/10.53568/yyusbed.1002658>
- Barrère, C., Bonnard, Q. & Chossat, V. (2012). *Food, gastronomy and cultural commons*. İçinde E. Bertacchini, G. Bravo, M. Marrelli & W. Santagata (Ed.) Cultural Commons, ss. 129-150, Edward Elgar Publishing, Cheltenham.
- Başdoğan Deniz, G. & Turan, B. (2020). Kent markalaşmasında mimari ve gastronomik unsur bütünlüğü analizi: Tarihi Peynirciler Çarşısı ve Van Otlu Peyniri. *Kent Akademisi (Online)*, 13(3), 443-459. <https://doi.org/10.35674/kent.731016>

- Baycar, A. (2022). Antep fıstığı ve türevlerinin Gaziantep yerel gastronomik kimliğindeki yeri. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2), 749-764. <https://doi.org/10.11616/asbi.1097983>
- Baycar, A. (2022). Yerel gastronomik kimlik oluşum unsuru olarak gastronomi müzeleri: Safranbolu Türk Kahve Müzesi örneği. *Aydın Gastronomy*, 6(2), 119 - 136.
- Baycar, A. (2022). Yerel ürünlerin müze aracılığıyla turizme kazandırılması: Siirt Arıcılık Müze önerisi. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 5(2), 242-255. <https://doi.org/10.53353/atrss.1089927>
- Bayram, Ü. (2018). Gastronomik kültürel miras olarak Buldan günbalı. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(1), 361-371. <https://doi.org/10.21325/jotags.2018.192>
- Bell, R. & Bell, L. (2002). A bibliography of articles on technology in science education. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 2(4), 426-446.
- Bonilla, C. A., Merigó, J.M. & Torres-Abad, C. (2015). Economics in Latin America: A bibliometric analysis. *Scientometrics*, 105(2), 1239-1252. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1747-7>
- Boyle, F. & Sherman, D. (2006). Scopus™: The product and its development. *The Serials Librarian*, 49(3), 147-153. https://doi.org/10.1300/J123v49n03_12
- Buluk Eşitti, B. & Bay, E. (2023). Gastronomi eğitimi alanında yayınlanan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 31-41.
- Caetano, G., Christino, J. M. M., Noronha, A. L. S. & Figueiredo, L. H. S. (2023). Gastronomic Consumption of Local Foods and Their Drivers: A Bibliometric Analysis. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 1-26. <https://doi.org/10.1080/1528008X.2023.2254001>
- Castells, M. (2006). *Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür*, (Çeviri: E. Kılıç) İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Çuhadar, M. & Morçin, İ. (2020). Türkiye’de gastronomi turizmi ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(1), 92-106. <https://doi.org/10.31771/jrtr.2020.56>
- Denk, E. (2023). Erzurum’un Karnavas dut pekmezi: Gastronomik miras ve coğrafi işaretle bulunduğu noktada gelenek ve yenilik arasındaki diyalektik. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 11(3), 2418 - 2447 <https://doi.org/10.21325/jotags.2023.1300>
- Değişgel, S. & Özdoğan, O. (2021). Gastronomik ırkçılık. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 9(2), 1009-1029. <https://doi.org/10.21325/jotags.2021.827>
- Demir, H. & Erigüç, G. (2018). Bibliyometrik bir analiz ile yönetim düşünce sisteminin incelenmesi. *İş ve İnsan Dergisi*, 5(2), 91-114. <https://doi.org/10.18394/iid.395214>
- Demirci, B. & Aktepe, B. (2021). Türkiye’de yenilebilir bitkilerle ilgili yapılan araştırmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Global Food Research*, 2(1). <https://doi.org/10.29226/TR1001.2021.281>
- Demirces, İ., Bayrak, D., Kement, Ü. & Köksal, G. (2023). Gastronomi deneyimi üzerine bibliyometrik bir araştırma. *Journal of Hospitality and Tourism Issues*, 5(2), 87-104 <https://doi.org/10.51525/johti.1385103>
- Dikme, S., Aksu, K. & Yaman, M. (2023). Gençlerin gastronomik miras farkındalığı: doğum ve ölüm yemekleri. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 6(4), 1504-1520. <https://doi.org/10.33083/joghat.2023.350>
- Dinler, B., İlhan, İ. & Özkoç, A. (2021). Evaluation of Gastronomic Identity of Adana in Terms of Destination Branding. *Journal of Yasar University*, 16(Special Issue on Managing Tourism Across Continents), 1 - 16. <https://doi.org/10.19168/jyasar.801240>
- Diodato, V.P. (2012). *Dictionary of Bibliometrics*. London, NY: Routledge.
- Duran, G. & Meydan Uygur, S. (2022). UNESCO gastronomi şehirlerinin gastronomi unsurları ve gastronomi kimlikleri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 10(1), 627-648. <https://doi.org/10.21325/jotags.2022.1008>
- Düşmezkalender, E. & Metin, M. (2019). Alternatif turizme yönelik bibliyometrik bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(2), 813-824. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.546044>
- Genç, N., Bulut, Z. & Yılmaz, G. (2022). Açık alan rekreasyonu ve sürdürülebilirlik kavramlarını bir arada kullanan uluslararası çalışmaların bibliyometrik analizi. *Tourism and Recreation*, 4(1), 42-49. <https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1130460>
- Gülcan, D., Ercan, M. O. & Katlav, E. Ö. (2023). Sürdürülebilir gastronomi turizminin bibliyometrik özellikler açısından incelenmesi. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 9(4), 2540-2560. <https://doi.org/10.21325/jotags.2021.907>
- Güllü, M. & Özdemir Yaman, Z. (2023). Gastronomic Identity. İçinde İ. Çekiç & Y. Oğan (Ed.) *Global Concepts in Gastronomy*, ss.159-174, Eğitim Yayınevi, Konya.
- Güzeller, C. & Çeliker, N. (2017). Geçmişten günümüze gastronomi bilimi: Bibliyometrik bir analiz. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(2), 88-102. <https://doi.org/10.21325/jotags.2017.114>
- Harrington, R. J. (2005). Defining gastronomic identity: The impact of environment and culture on prevailing components, texture and flavours in wine and food. *Journal of Culinary Science and Technology*, 4(2/3), 129-152. https://doi.org/10.1300/J385v04n02_10
- Hatipoğlu, A. (2010). *İnançların gastronomi üzerine etkileri: Bodrum'daki beş yıldızlı otellerin mutfak yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı.
- Haven-Tang, C. & Jones, E. (2006). Using local food and drink to differentiate tourism destinations through a sense of place. *Journal of Culinary Science and Technology*, 4(4), 69-86. https://doi.org/10.1300/J385v04n04_07
- Jafari, J. (1979). Tourism and the social sciences: A bibliography: 1970-1978. *Annals of tourism research*, 6(2), 149-194.
- Kaman, G. & Düşmezkalender, E. (2020). Gastronomik öğelerin turizm tanıtım faaliyetlerindeki yeri: Tanıtım bültenleri üzerine bir araştırma. *Business and Management Studies: An International Journal*, 8(2), 2431-2448. <https://doi.org/10.15295/bmij.v8i2.1500>
- Karadeniz, İ. (2017). ULAKBİM TR dizin ulusal akademik yayıncılık sempozyumu izlenimleri. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 3(6), 325-335.
- Kaşlı, M., Cankül, D., Köz, E. & Ekici, A. (2015). Gastronomik miras ve sürdürülebilirlik: Eskişehir örneği. *Eko-Gastronomi Dergisi* (1), 27-46.
- Kemer, E. (2021). The role of agricultural products in establishing gastronomic identity. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel (Online)*, 4(2), 226 - 232. <https://doi.org/10.33083/joghat.2021.70>
- Keskin Aksay, N. & Yalçın, H. (2023). Kadın çalışmalarının yarım yüzyılı: Bibliyometrik bir analiz. *KADEM Kadın Araştırmaları*

- Dergisi*, 9(1), 32-65.
- Köşker, H., Ercan, F. & Albuz, N. (2018). Osmanlı çileğinin gastronomik kimlik unsuru olarak değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(30), 1236-1269. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.443594>
- Mutlu, S. & Çılinoğlu, H. (2022). Gastronomi turizmi kapsamında yöresel ürünlerin geliştirilmesi: Kastamonu pastırması örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 10(4), 3034-3054. <https://doi.org/10.21325/jotags.2022.1129>
- Nebioğlu, O. (2017). Gastronomik Kimlik ve gastronomi turizm ürünlerinin sınıflandırılması üzerine nitel bir araştırma: Alanya örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(2), 39-60. <https://doi.org/10.21325/jotags.2017.69>
- Otamışlı, M. & Efe, D. (2015). Duygusal zekâ ve liderlik ilişkisi bağlamındaki çalışmaların bibliyometrik analiz ile incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 101-121.
- Özbay, G. (2020). Ulusal ve uluslararası platformda gastronomik kimlik unsuru olarak simit. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1), 670-683. <https://doi.org/10.21325/jotags.2020.571>
- Santich, L. M. (1962). Statistical bibliography in the health sciences. *Bulletin of the Medical Library Association*, 50(3), 450-461.
- Santich, B. (2012). *Bold palates: Australia's gastronomic heritage*. South Australia: Wakefield Press.
- Sarıca, V. & Özbay, G. (2023). Somut olmayan kültürel miras kapsamında fonksiyonel gıdalar: Mesir macunu örneği. *Manas Journal of Social Studies*, 12(2), 665 - 676. <https://doi.org/10.33206/mjss.1135103>
- SCOPUS, (Şubat, 2023). *Makale sayısı nedir?* <https://www.elsevier.com/products/scopus/content-t#0-content-coverage> Erişim Tarihi: 07.02.2024
- Seyran, F. (2021). İşyeri şiddeti çalışmalarının bibliyometrik analizi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(36), 2868-2889. <https://doi.org/10.26466/opus.885707>
- Suna, B. & Alvarez, M. (2019). Gastronomic identity of Gaziantep: Perceptions of tourists and residents. *Advances in Hospitality and Tourism Research (AHTR)*, 7(2), 167-187. <https://doi.org/10.30519/ahtr.571666>
- Suna, B. & Uçuk, C. (2018). Coğrafi işaret ile tescil edilmiş ürüne sahip olmanın destinasyon pazarlamasına etkisi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(3), 100-118. <https://doi.org/10.21325/jotags.2018.274>
- Şahin Ören, T., Arman, A. & Erdem, Ö. (2021). Anadolu mutfak kültüründe gastronomik kimlik unsuru olarak bulgur ve bulgur yemekleri. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 1961 – 1981.
- TDK, (2023, Ocak). *Gastronomi nedir?* <https://sozluk.gov.tr/gastronomi> Erişim Tarihi: 30.01.2024
- TDK, (2023a, Ocak). *Kimlik nedir?* <https://sozluk.gov.tr/kimlik> Erişim Tarihi: 30.01.2024
- TDK, (2023b, Ocak). *Kültür nedir?* <https://sozluk.gov.tr/kultur> Erişim Tarihi: 30.01.2024
- TDK, (2023c, Ocak). *Miras nedir?* <https://sozluk.gov.tr/miras> Erişim Tarihi: 30.01.2024
- TR DİZİN, (2023, Şubat). *Makale sayısı nedir?* <https://trdizin.gov.tr/> Erişim Tarihi: 07.02.2024
- Temizkan, S. P., Çiçek, D. & Özdemir, C. (2015). Bibliometric profile of articles published on health tourism. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 394-415. <https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i2.387>
- Töre Başat, H., Sandıkçı, M. & Çelik, S. (2017). Gastronomik kimlik oluşturmada yöresel ürünlerin rolü: Ürünlerin satış ve pazarlanmasına yönelik bir örnek olay incelemesi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(Special Issue 2), 64-76. <https://doi.org/10.21325/jotags.2017.112>
- Ulu, S. & Akdağ, M. (2015). Dergilerde Yayınlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili: Selçuk İletişim Dergisi Örneği. *Selçuk İletişim*, 9(1), 5-21. <https://doi.org/10.18094/si.04052>
- Van Leeuwen, T. (2004). *Descriptive versus evaluative bibliometrics*. İçinde: H.F. Moed, W. Glänzel & U. Schmoch (Ed.) *Handbook of Quantitative Science and Technology Research*. Springer, Dordrecht
- Yıldırım, M., Çevik, S. & Toptaş, A. (2018). Geçmişin mutfağından gelecekteki sofralara: Bandırma-Erdek yöresinin gastronomik mirası. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(1), 300-319. <https://doi.org/10.21325/jotags.2018.188>
- Yıldız, F. (2023). *Gastronomic Heritage*. İçinde İ. Çekiç & Y. Oğan (Ed.) *Global Concepts in Gastronomy*, ss.145-158, Eğitim Yayınevi, Konya.
- Yönet Eren, F. (2023). Gastronomi, kültürel miras ve turizm entegrasyonu: Kapadokya Bölgesi üzerine bir inceleme. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(İhtisaslama Özel Sayısı), 151-166. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1309966>
- Zupic, I. & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

Extended Abstract

This study aims to examine the articles published on gastronomic identity and heritage in national and international literature according to the bibliometric analysis method. When the studies carried out with bibliometric analysis in the field of gastronomy are examined, it is seen that they are carried out in one direction, focusing on education, consumption, geographical indication, experience, and tourism. Since this research examines two basic concepts together in the context of gastronomic identity and heritage, it aims to fill the gap in question by determining the current situation in the relevant field.

Gastronomic identity is all the features that make up the culinary culture and differentiate it from other cuisines. The gastronomic identity of a region reflects its flavor structure, recipes, local dishes, table manners, cooking techniques, rituals, kitchen tools, food and beverages, and service methods. Gastronomic heritage, on the other hand, covers all values related to the production and consumption stages of food, as well as the cultural components of the societies themselves.

Bibliometric research is a method of statistical content analysis of scientific publications such as books, theses, articles, and papers, and thus classifications can be made within the framework of various parameters such as author/s, sources, citations, journals, institutions, keywords, and countries regarding the subject under investigation. Through bibliometric analysis of the articles scanned in the TR Index and Scopus database, "What are the articles on gastronomic identity and heritage in the TR Index database and what are the distributions of authors, years, journals, and keywords of

these articles?" "What is the year, author, subject, journal, institution, language, country/region, and keyword distribution of the articles on gastronomic identity and heritage in the Scopus database, and what are their relationship levels?" Answers to these questions were sought. Within the scope of the study, data in the TR Index and Scopus databases between 2013 and 2023 were examined. A total of 402 articles on "identity" and "heritage" were examined in the databases with the keyword "gastronomic". These articles were evaluated by descriptive relationship analysis in the VOSviewer analysis program. Various parameters of bibliographic data such as author/s, citations, institutions, keywords, and countries are presented through tables and figures.

It is seen that all of the articles scanned in the TR Index database were published after 2017 and in the field of social sciences. It can be said that the study subjects are preferred and newly studied subjects under the umbrella of social science. Magazines publishing in the field of gastronomy are preferred, and identity, gastronomy, culture, heritage, product, tourism, branding, and place names come to the fore. It is seen that the articles scanned in the Scopus database are clustered between the years 2016-2023.

There are more articles on the subject in quantitative terms in the Scopus database. It is an important study subject of social sciences in the Scopus database, as is the case with the articles scanned into the TR Index database. However, it has found a place in the Scopus database as a subject of study under the umbrella of science. While identity, gastronomy, culture, and heritage keywords are more preferred in the TR Index database, tourism and gastronomy-focused keywords are widely used in the Scopus database. Place names constitute the most important part of the keywords on gastronomic identity and heritage. Articles scanned in the Scopus database are given more space in tourism and food magazines, and most of the articles are published in English. In the Scopus database, articles were published more in Spain, Australia, Italy, the United Kingdom, the United States, and Turkey, respectively, some authors published frequently on the subject, and there was collaboration between the authors. In the study, it was determined that articles on the subject were mostly published in recent years, social sciences are a basic field of study, place names are important among keywords, and they are published more in journals related to tourism, gastronomy, and food. It is seen that there are significant differences between the TR Index database and the Scopus database in terms of author, year, subject, number of publications, keywords, journal, institution, language, and country/region. This study is limited to articles related to gastronomic identity and heritage in the TR Index and Scopus databases. Possible studies can contribute to the development of this study by using different databases and criteria.